



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lignvm Vitae, Ornamentum, & Decus Ecclesiae

In Qvinque Libros Divisvm. In quibus, Totius Sanctiss. Religionis Divi Benedicti initia; Viri Dignitate, Doctrina, Sanctitate, ac Principatu clari describuntur: & Fructus qui per eos S. R. E. accesserunt, fuissimè explicantur

Wion, Arnold

Venetiis, 1595

Argumentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38397

LIGNI VITAE

LIBER QUINTVS.

DONNO ARNOLDO VVION

Belga Duacensi, & Monacho Casinensi.

AUCTORE.

ARGVMENTVM.



ACTENVS de Monachismo, Monachif-
miq̄ue initiis, & incrementis generatim,
atque in vniuersum dictum est, & quidem
breuissimè, pro rerum in eo gestarum mul-
titudine, & magnitudine, quibus recensē-
dis tam immenso volumine opus esset,
quam est ipsa Europa, quæ tota Benedic-
tis monasterijs aliquando plena fuit: Nunc
& ad singula quæque bona descendendū,

& alii peculiare quidam fructus, & præcipuè quædam vtilitates,
quæ à Monachis processerunt, commemorandæ sunt. Quæ ante-
quam à nobis explicentur, primo uidendum de ipsius Ordinis
(Nigrorum videlicet) Reformatoribus, qui Arborem Benedic-
tam iam quasi desiccantem, suis lachrymis, tanquam diuinæ gra-
tæ rore, irrigarunt; loliantem, & herbas malas ac tribulos germi-
nantem, suis prædicationibus, penetrabilioribus gladio ancipiti,
irradiarunt; incurvantem, suis exemplis fortissimis, tanquam ti-
gis, & laquearibus dilectionis Dei & proximi, per quæ omnis spi-
ritualis fabrica sustentatur, erexerunt; & aliquando quasi conuul-
sam, sua stabilitate, non arundinea, quæ à vento mouetur & circum-
fertur, sed petrea, firmarunt & stabilierunt. Et licet nonnullis ui-
deatur, nos horum memoriâ prosequi debuisse, cum de Ordinū
diuersi habitus conditoribus ageremus, uisum est tamen nobis nul-
lo aptiori loco de eis potuisse agere, quam in præsentī. Non enim
sunt nouorum Ordinum conditores, sed Ordinis iam à multis

L L I secu-

seculis conditi, propagatores, seu Reformatores. Nouus namque Ordo, ut in primo libro diximus, habitum diuersum includit: Reformatio vero, ceremonias tantum, & quædam particularia habita, illis temporibus magis accommodata, nulla profus habitus mutatione facta, respicit. Vnde cum aliquem monachum nigrum describere volumus (ad differentiam aliorum Ordinum alterius coloris, qui inscribuntur Monachi Ordinis, uel Camaldulensis, uel Vallis Umbrosæ, &c.) non dicimus Dominus, uel Frater talis, Monachus S. Benedicti, Ordinis Cluniacensis, uel Casinensis: sed Monachus talis, Ordinis S. Benedicti, Congregationis Cluniacensis, uel Casinensis, & eiusmodi. Et hac consideratione habita, loco à cæteris discreto appositi, utpote qui Arborem nouam plantare non uoluerunt, sed tantum ut Arbor iam in bonam terram plantata cresceret, crescens germinaret, germinans pullularet, pullulus fructificaret, & fructificans maturefceret, satagerunt, Horum primi sunt Sanctus Maurus Abbas congregationis Gallicanæ, siue Maurianæ, quæ postmodum in Luxouiensem, & deinde in Floriacensem transfusa est; & Placidus similiter Abbas, & martyr, congregationis Siciliensis institutores, & S. P. N. Benedicti primi discipuli, qui ex corpore Arboris, antequam ad ramos peruenias, egredi conspiciuntur.

Hos sequitur S. Oddo Abbas secundus Cluniacensis, & congregationis æquinocæ institutor & reformator, qui in medio Tertii & Quarti rami depictus est.

Quintum & Sextum ramos coniungit Sanctus Stephanus Abbas, qui congregationem Grandimontensem fundauit.

Inter Septimum & Octauum refulget D. Ludouicus Barbo, tritius Venetus, S. Iustine Patauinæ Abbas, & illius congregationis auctor, quæ postea in Casinensem commutata est.

Nono, & Decimo inhaeret, D. Ioannes Myndensis, Abbas Cluniacensis, & congregationis Bursfeldensis reparator.

Summitatem vero Arboris, ornat D. Garsias à Cifneros Abbas Montiserrati, & illius congregationis, siue, ut alij uolunt, Valliserritanæ auctor.

Hi sunt septem illi Montes immensi, septem scilicet Ordines Monastici propagatores & reformatores, rosa & lilio, id est, castitate & uirginitate ornati, qui filios S. P. Benedicti, ad montem peruenire docuerunt, & eosdem gressibus ad æternæ salutis lætificauerunt. Et quamuis plures alias Ordines Monastici reformationes, seu congregationes legamus, mysterium tamen

hoc sepreuarium considerantes, nullas alias apponere libuit: cum quod ex particulares fuerint, alicuius Diæcesis tantum; aut certe paucorum cœnobiorum, uel ex una præfatarum dependentes; tum etiam quod nomine huiusmodi congregationum antiquaro, earum etiam memoria similiter perierit. Radice igitur sic ut diximus plantata & explicata, & corpore Arboris adamussim emundato & erecto; postremo, ut dixi, tactus eius iam maturi colligendi erunt; id est quedam, ex multis, non enim potuimus omnium reminisci, utilitates enumerandæ & manifestandæ, quæ ex monastica Benedictina Arbore processerunt. Ad hoc uero perficiendum, hoc sapientis dictum uti uideor, Dixi, ascendam in palmam & apprehendam fructus eius; Cant. 7. nam palmæ, typus, ut in Epistola ad Lectorem diximus, recte religioni congruit, magnopere que consonat. Sic enim S. Gregorius quoque moral. lib. 19. c. 16. spiritum hominum uitam huic arbori comparat; quia quemadmodum palma, ut ipse ait, inferius tactu aspera est, & quasi aridis corticibus obuoluta, superius uero & uisu & fructibus pulchra: inferius corticum suorum inuolutionibus angustiat ur, sed superius amplitudine pulchræ uiriditatis expanditur. Eodem modo uita monachorum, in ijs quidem quæ exteriora sunt & infima, despecta atque angusta uidetur, in summo uero, id est, in anima, quæ in homine pars summa est, aptissimæ retributionis fiducia dilatatur. Aliunde uero hanc retributionem sperare non habent humiles & abiecti monachi, nisi ex operum a se factorum magnitudine, & fructuum in ecclesia Dei productorum numerositate, ut in eis impleatur illud Esaiæ c. 3. Fructum adinventionum suarum comedent. Ut uideat quanto aliis quæ à Deo acceperunt bona, libenter accommodant, tanto ipsi incommutabiles in nouitate perdurent, & qui tenes in radice inchoationis exiuerunt, fortes in culminis perfectione, & gloriosi appareant.

Fructus autem primus, isque præciosissimus ille est qui parem in terris non habeat, unicus Deo sit inferior, & qui summam eruditionem cum sanctitate coniunctam requirat, Pastores enim & Doctores coniungit Apostolus, per quos rectè summi Pontifices intelliguntur, qui uices illius, qui exemplo prius, quam uerbo docuit, in terris gerentes, in hoc unum inuenerunt, ut sibi subditis exemplum sanctitatis præberent, & sanctiones, per quas quid factum opus esset agnoscerent, imperarent.

Quibus sic in his quæ ad Deum pertinent occupatis, dati sunt

Opitulatores, Coadiutores scilicet, uiri sapientes, timore Dei ueritate repleti, ab omni que quæstu & auaritia, quæ est idololatriæ seruitus, alieni: hi sunt S. R. E. Cardinales, fructum secundum, et que pulcherrimum offerentes, qui iudicia populi agentes, suis laboribus Ecclesiam Dei ornarunt, & onus Pontificium, quasi parato onere, leuius reddiderunt.

His adiungitur ramus fidei tertius, paucos continens ex multis, qui ultra quod pro fidei defensione sanguinem fundere non dubitarunt, effusionem illam aliquo egregio facinore prius consecrarunt.

Quartus ramus habet Apostolos, præfatæ fidei annunciatōres, qui florentissimas prouincias, maxima que regna, uirtutum operationibus, & prædicationibus, a Paganismo ad Christianam religionem conuerterunt, & Euangelii lumen, ubi nullum antea erat, intulerunt: ubi autem obscuratum erat, instaurarunt: & in eo operati ita assidui fuerunt, ut post Apostolos Christi, & Apostolica tempora, uix aliorum nomen inuenias, quam Monachorum.

Necessaria etiã erant in S. Ecclesia ieiunia, cetera que corporales speritates, tum ut Deus mortaliu peccatis placaretur, tum ut homines exemplum haberent quod imitarentur, per quos Gratia benedictionum, & Infirmorum curationes fierent: quare in Quinto ramum nonnulli Confessores appositi, qui non solum sanctitate in Ecclesia Dei resplenderunt, uerum etiam spiritali, aut temporalis aliquo munere eam ditarunt.

Et cum inter naturalia bona, quæ hominem magno opere illustrant & augent, illa duo potissima censei debent, doctrina scilicet, & scientia: has ita in Monachis effloruisse uideamus, ut uere dici possit, ab ijs eruditorem factam, maioremque in modum illustratam esse sapientiam, ut facilius, & planior posteris traderetur. Episcopis namque ob occupationes, maneri sibi à Concilio Niceno iniuncto incumbere non ualentibus, successerunt Monachi, qui legibus ab hominum occupationibus semoti, in solitudine sua, commotis Ecclesie, litterarum subsidia conseruarunt; & Interpretationes diuinarum scripturarum & sermonum incumbentes, sua doctrina, per annos septingentos & amplius, Ecclesie Dei bases mirabiliter sustentarunt. Horum aliqui, ex præcipuis, in Sexto ramo referantur, qui non solum doctrinæ laude fuere clarissimi, uerum etiam aliquo egregio opere nomen sibi æternum compararunt.

Sed hæc licet magna sint, illa sine dubio maiora, quæ cum Ecclesie hostibus, cum ipsis hæreticis geruntur, cuius belli molem iam

Item est præter Monachos & Religiosos, qui sustineat: Ideoque Ramo septimo positi perpauci, qui Discretionis spiritu præditi, id est an quis bono, vel malo agatur spiritu cognitione pleni, disputando, concionando, libros scribendos, publicosque sermones misserendo, se tanquam munitionem ac propugnaculum, Hæreticorum feroci opposuerunt, & fidem in eis iam labefactatam, sua industria restituerunt, & redintegrarunt.

Quia vero operari & bene facere nemo quis potest, cui Sermo scientiæ, & intellectus eorum quæ agere debet datus non fuerit; Octauum ramum præoccupant nonnulli, ex præcipuis, Iuris Pontificii collectores, siue interpretes, ex quorum lectione quid facere, & quid omittere oporteat, edocemur.

Prophetiam deinde, & futurorum intelligentiam, vtilissimam nonnunquam in Ecclesia Dei fuisse, qui historias legere velit agnosceret, mirum enim dictu quam multi sapissimè ex huiusmodi prædicationibus, comminatoriis maximè, ad semitam veritatis sint reducti. Qui in hoc igitur genere excelluerunt Monachi, vel sanctimoniales, Nonum ramum ornare conspiciuntur.

Qui vero Ramum decimum suis adinventionibus replere videntur, ij sunt Euangelistæ, qui Diaconij officio contenti, & in eo permanentes statu, corporis Christi mystici strenui cooperatores extiterunt.

Diligentia quoque eorum non contemnenda uidetur, qui multarum & diuersarum linguarum cognitione periti, multa vigilia doctrinam attulerunt in spatio temporis, & plurimos libros de una in aliam linguam suo labore transferentes, multis imaginem sapientiæ sequentibus, & discere desiderantibus, vt in bono confirmarentur proposito occasionem dederunt. Hi in ramo undecimo collocati, sui exemplum posteris reliquerunt.

Gubernationes quoque, minorum videlicet personarum prælationes, in opus ministerii Sanctorum assumptas refert etiam Paulus, quæ coronidis loco, sua secum opera deportantes, Duodecimum huius sacræ Arboris Ramum fructiferum claudere conspiciuntur.

Et hæc de Ramorum dispositione dicta sufficiant. Reliqua, ut per se nota, cum Lector sine doctore intelligere sufficiat, sub silentio prætereunda duximus. Optantem igitur hanc Sanctissimi Patris Nostri Benedicti per Icona effigatam Arborem sacram condescendere, in primis nosse oportet sibi iter arduum, per gradus

humilitatis duodecim, quæ ab eodem S. Patre in suis Canonice
 fitutis c. 7. describuntur, propositum esse: hoc si animo subiecto,
 ueniet subinde uiam, omni odoramento exotico fragantior, et
 melle suauiore, ubi inter Angelorum Choros, & animarum co-
 tus felices, illam Apocalypseos uisionem decantare poterit, Et
 uidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, ex omni-
 bus gentibus, & tribubus, & populis, & linguis, stantes ante cin-
 num, in conspectu Agni, amicti stolis albis, & palmæ in manibus
 eorum, dicentem, Salus Deo nostro. Et quid mirum? Nam,

Stirpis ab vnus populosis undique truncis,

Si sortum numeres, multiplicesque choros:

Sique animo dulces succus bene concipis, Arbor

Hæc una, in toto non habet Orbe panem.

Sed si,

Cælestes cupiat quisquis conscendere Ramos

Arboris immense, quatuor ista ferat.

Sit patiens, humilis, parens, duransque laborum,

Optatos fructus, tempus ad omne leget.